

Beretning ved formand Morten Jørgensen

Dansk Skoleidræts repræsentantskabsmøde 24. april 2026

Sikke et år

Man kan ikke andet end at fylde med glæde, når man læser vores årsberetning 2025. Alt lige fra lokale aktiviteter til nationale indsatser. Fra små øjeblikke i det nære til store mærkedage landet over. Vi skal huske at hylde succeserne og minde os selv om alt det, vi står for.

Dansk Skoleidræt er en organisation, hvor faglighed, relationer og stolthed går hånd i hånd.

En organisation, hvor vi kerer os om at få skabt aktive vaner for fremtidige generationer.

Børn og unge

Hvis vi vil sikre fremtidens idrætsliv, skal vi starte med dem, det hele handler om – vores børn og unge.

De er ikke bare deltagere i vores aktiviteter. De er en del af vores fællesskab. Og hvis vi mener, de er vigtige, skal vi give dem en stemme. Involvering handler ikke kun om at give ansvar. Det handler også om at lytte.

Vi taler om, at børn og unge skal tage ansvar – for læring, for fællesskabet og for hinanden. Men ansvar går begge veje. Vi voksne har også et ansvar. Et ansvar for at skabe trygge rammer. Et ansvar for at invitere dem ind i dialogen. Og et ansvar for at lytte til deres perspektiver.

Når vi lytter til børn og unge, får vi indsigt i, hvad der motiverer dem. Hvad der giver dem glæde. Hvad der kan få dem til at blive ved – eller få dem til at give op.

Ønsker de mere medbestemmelse?
Stærkere sociale fællesskaber?
Andre former for aktiviteter?

Vi skal gøre, det vi ved, er rigtigt. Forskning og undersøgelser bakker vores sag op. Vi ved, hvad idræt og bevægelse betyder. I undervisningen. I det daglige. Og for vores liv.

Vi har brug for et bevægelses-syn. Et syn på bevægelse. På hvad bevægelse bidrager med. På hvilken betydning bevægelse har. Og på, hvordan det syn kan højne fagligheden og give vores indsatser og aktiviteter større kvalitet og værdi.

Dét, vi har foran os, er et opgør med kulturen, hvor medbestemmelse er lig med 'fri leg' uden kvalitet. Vi skal invitere børn og unge ind, så deres stemme får en vægt og reel betydning for vores syn på bevægelse.

Derfor skal vi skabe strukturer, hvor deres stemme bliver en naturlig del af vores beslutninger. Det kan være gennem evaluering, fora eller ved helt enkelt at give plads til

deres idéer i hverdagen. Lade dem være helt tæt på beslutninger, der har betydning for undervisningen og oplevelserne med idræt og bevægelse.

Fremtidens idrætsliv skabes sammen med børn og unge.

Trivsel

Vi ved, at idræt og bevægelse kan noget helt særligt. Den kan samle os, styrke fællesskaber og skabe glæde. Trivsel kommer ikke af sig selv – og at mistrivsel kan snige sig ind, også i de bedste intentioner.

Trivselskommissionen peger på, at flere børn og unge i dag oplever pres, ensomhed og utilstrækkelighed. Særligt præstationskultur og konstant sammenligning – ikke mindst via sociale medier – påvirker selvopfattelsen og den mentale sundhed.

Her har idrætten en unik rolle. Vi ved, at vores partnerskab ind i Center for Sundt Liv og Trivsel er væsentligt. Her er seks centrale organisationer gået sammen om partnerskabet Idræt og bevægelse i en skolekontekst, der skal fremme bevægelse og skabe en mere alsidig skoledag. Større partnerskaber med flere centrale aktører er uden tvivl et aktiv for os. Men vi kender også vores egen værdi. Også i denne sammenhæng.

For hos os må man være ny.
Hos os øver man sig.
Hos os må man fejle.

Men vi skal aktivt skabe rammerne.

Vi skal turde spørge os selv:

Er vores aktiviteter og miljøer præget af udvikling og fællesskab – eller af udvælgelse og sortering?

Taler vi mest om resultater – eller om indsats, glæde og sammenhold?

Her har vi en opgave. Vi er i gang med drøftelserne. Blandt andet, når vi taler om vores fælles aktiviteter og DM-aktiviteterne. Lad os fortsætte samtalerne herom. Samtalerne er centrale for os - og for vores børn og unge.

Børn og unge trives, når de oplever at høre til, blive set, kunne bidrage og være en del af noget, der er større end dem selv. Det forpligter os som ildsjæle og frivillige.

Vi har flere initiativer, der har sit omdrejningspunkt her; Legepatruljer - og på sigt legespecialister. Junioridrætsleder. Flere initiativer, der vægter stor-lille relationen. Materialerne til Skolernes Motionsdag, som flere skoler på fineste vis forsøger ført ud i livet. Ligeledes er der lokale initiativer. Elever, der er med til at afvikle aktiviteter. Elever, der er med til at dømme kampe eller som dømmer undervejs i spillet sammen med modstanderholdet. Og flere til. Alle initiativer, der styrker fagligheden, didaktikken, glæden og selvværdet, men også relationerne og fællesskabet.

Apropos Skolernes Motionsdag. Den er vi stolte af. Men hvad med FN's internationale dag for Leg, 'Legens Dag'? UNICEF, Gerlev Center for Leg & Bevægelse og FDF leger allerede. Skal vi lege med?

Legen er central i det præstationsfrie miljø. Leg er ikke kun for de yngste. Leg er fundamentet for bevægelsesglæde, kreativitet og mod. Men vi ser en tendens til, at legen bliver trængt af forstyrrelser, medier og resultater. Legen fylder mindre i skolegården. På gaden. I villa-haven. Legekulturen er under pres og smuldrer mellem hænderne på os.

Måske, fordi vi har glemt det. Måske, fordi det ikke naturligt er en del af overleveringen fra den ene generation til den næste.

Trivselskommissionen peger på, at børn har brug for frirum – rum uden konstant vurdering og præstation. Trygge rum, hvor man kan grine, eksperimentere og prøve grænser af.

Her har idrætten et ansvar – og skoleidrætten.

Vi skal værne om legen – også når børnene bliver ældre.
Vi skal skabe aktiviteter, hvor fagligheden er i centrum.
Hvor grin er lige så velkomne som mål.
Hvor relationer vægtes lige så højt som ranglister.

For det er i legen, at robustheden udvikles.
Det er i legen, at relationer styrkes.
Og det er i legen, at lysten til at blive i bevægelsen og idrætten opstår.

Hvis vi mister legen, risikerer vi at miste dem, der ikke motiveres af konkurrence alene.

Vi lever i en digital tid. Børn og unge – og voksne – er konstant online. Undersøgelser og Trivselskommissionen fremhæver, at skærmb brug og sociale medier påvirker både søvn, koncentration, kropsofattelse og fællesskabsfølelse.

Her er idrætten et modbillede.

Når vi bevæger os, er vi til stede i kroppen.
Vi ser hinanden i øjnene.
Vi mærker åndedrættet, pulsen og fællesskabet.

Idrætten kan være et af de få rum, hvor man ikke bliver målt i likes, men i grin, sved og fælles oplevelser.

Men det kræver, at vi tør prioritere nærværet.
At vi skaber en mobilfrihed.
At vi selv går forrest som rollemodeller.

Vi kan være med til at skabe miljøer, hvor børn, unge og voksne ikke bare præsterer – men trives.

Idrætten kan ikke løse alle samfundets trivselsudfordringer. Men vi kan være en del af løsningen.

Skolen

Skolen er en helt central arena i børn og unges liv. Det er her, alle børn og unge mødes – uanset baggrund, evner og fritidsinteresser. Derfor er samarbejdet mellem skole og idrætsliv afgørende.

Med aftalen om folkeskolens kvalitetsprogram er der fokus på kvalitet, trivsel og valgfrihed i skoledagen. Der lægges op til mere frihed lokalt – men også til et tydeligt ansvar for at skabe en mere praksisnær hverdag.

Her har vi som skoleidrætsorganisation en vigtig rolle. Styrkerne i aftalen er muligheden for at tilpasse undervisningen til lokale behov, skolebestyrelsernes indflydelse, fokus på indsatser mod mistrivsel, mere praksisnær undervisning, der fordrer variation i skoledagen og skaber større motivation hos eleverne, muligheder for valgfag samt justeringer i skoledagens struktur for at skabe mere fleksibilitet og bedre balance mellem faglighed og trivsel.

Vi kan bidrage med kompetencer, faglighed og lokale fællesskaber.
Vi kan være med til at sikre kvaliteten i idrætsfaget.
Vi kan være med til at sikre, at bevægelse bliver en integreret del af skoledagen.
Og vi kan være brobygger mellem skole og fritid.

Aftalen rummer frihed. Men også en ny virkelighed for idrætsfaget. Ingen kompetencedækning i indskolingen. Færre idrætstimer i udskolingen. Ingen idrætsprøve. Og intet lovkrav om 45 minutters bevægelse i løbet af skoledagen. Med den frisættelse følger et ansvar.

I de foreløbige udkast til nye fagplaner ser vi et fokus på kompetencer, alsidig udvikling og deltagelse frem for præstation. Men også et formuleret ønske om bevægelse i fagene.

Det er en vigtig bevægelse.

Idrætsfaget skal naturligvis ikke kun handle om teknik, teori og afgangsprøve – men også om kropslig dannelse, samarbejde, bevægelsesglæde og forståelse for fællesskab. Vi skal understøtte, at idræt i skolen bliver et fag, hvor flere oplever succes – og hvor motivationen for et aktivt liv med idræt og bevægelse styrkes.

Og samtidig skal vi være med til at præge området, så bevægelse netop ikke blot bliver et supplement, men en integreret del af undervisningen og skoledagen - og dermed en naturlig del af didaktikken og værktøjskassen. Både nationalt og lokalt.

Med den nye nationale strategi for bevægelse sendes et signal: Skolen skal være en institution i bevægelse. Det bliver også signalet til os. Dansk Skoleidræt skal være en organisation i bevægelse.

Den nationale strategi peger på tværgående samarbejder – mellem kommuner, skoler og foreninger. Den understreger, at bevægelse handler om sundhed, læring, trivsel og fællesskab.

Det åbner muligheder for os. Men det forpligter også. For arbejdet med den nationale strategi er ikke i mål.

Vi skal stå på vores faglighed, argumentere didaktisk og dokumentere udbyttet. Og vi skal turde tænke nyt. Sammen med andre.

Fællesskab

Dansk Skoleidræt er et sted, hvor mennesker mødes på tværs af alder, baggrund og

ambitioner. Det er her, vi finder glæde, sammenhold og udvikling – både menneskeligt og fagligt.

Vi oplever, at det bliver sværere at rekruttere medlemmer til bestyrelsesarbejdet. Det er ikke nødvendigvis, fordi viljen mangler. Men hverdagen er travl, og mange er tilbageholdende med at påtage sig opgaver, de forbinder med forpligtelser og ansvar.

Konsekvensen er, at ansvaret ofte samler sig på få skuldre. Det gør os sårbare som organisation. For uden en stærk og velfungerende organisation mister vi fundament, retning, udvikling og forankring.

Derfor skal vi turde stille os selv nogle spørgsmål:

Hvordan gør vi det organisatoriske arbejde mere overskueligt?

Hvordan viser vi, at det ikke kun er ansvar – men også fællesskab, indflydelse og udvikling?

Frivilligheden har ændret karakter. I dag siger man ja til en konkret og afgrænset opgave – men ikke nødvendigvis til en to-årig bestyrelsesperiode.

Skal vi tænke mere fleksibelt?

Skal vi arbejde med afgrænsede områder, der er mere rettede mod det nære og aktivitetsbaserede?

Vi ved, at folk engagerer sig, når de føler sig set, værdsat og som en del af et fællesskab. Men også når opgaven er overskuelig og meningsfuld. Det er ikke kun arbejde – det er netværk, indflydelse, læring og sammenhold. Det er muligheden for at præge udviklingen af skoleidrætten i det nære område. Derfor handler rekruttering ikke kun om at finde folk – det handler om at skabe relationer.

I sidste ende handler det om fællesskab.

Et fællesskab, der ikke bliver en hæmsko, men en styrke, hvor den demokratiske samtale hviler på et fundament af tillid til, at vi kan finde kompromisser og de rette løsninger for fællesskabets bedste. Vi har drøftet ansvar og forpligtigelser. Vi har formuleret medlemsforpligtigelser. Uden at nå i mål. Noget skal vi gøre. Noget mere. Noget anderledes.

Hvis vi formår at gentænke frivilligheden, styrke rekrutteringen og åbne os mod nye muligheder, står vi bedre rustet - med vigtige erfaringer fra opløsningen af Kreds Sønderjylland i hukommelsen. Meningerne kan være mange. Om vilkår. Om struktur. Om retning. Det skal vi ikke ændre på. Men vi skal lære af erfaringerne. For Dansk Skoleidræts skyld. Nogle af erfaringerne fra Sønderjylland viser os, at det er lykkedes at finde frivillige, der gerne vil bidrage. De fleste kommuner er allerede med. Vi vil med interesse følge udviklingen i Sønderjylland og arbejdet som lokaludvalg.

Men én af erfaringerne er stadig, at vi har brug for at ruste os til fremtiden. Det betyder blandt andet, at;

Fremtiden er lig med muligheder.

Uenighed er en styrke, fordi vi værner om den demokratiske samtale.

Beslutninger ikke altid skaber konsensus.

Og at vi i den grad har brug for hinanden. Det gør os stærkere på sigt.

Det kræver åbenhed og mod til forandring.

Strategi – det kommende års strategiske retning

Og det leder os frem til; hvordan?

Her bliver vores strategi naturligvis både omdrejningspunkt og drivkraft. For os alle. For den kommende strategi for Dansk Skoleidræt er udviklet i tæt samarbejde med alle kredse, medarbejdere og hovedbestyrelse.

Leg, bevægelse og idræt i skolens fysiske fællesskaber er stadig essensen i vores praksis. Det skal stadig være fundamentet for en praksis bygget på læring, trivsel og sundhed. En praksis, der igen i den nye strategi ønskes styrket.

Strategien indledes med at omtale vores økonomiske sårbarhed. Det er vigtigt at italesætte. Vigtigt at drøfte. Både det mulige og begrænsningerne. Prioriteringerne vil altid være der. Strategien pejler efter at styrke vores relationer, så vi står endnu bedre rustet i fremtiden. Det gjorde den tidligere strategi også. Vi arbejder videre af det spor. Sammen.

Beretningen har i sin afslutning påpeget det centrale i den demokratisk samtale i Dansk Skoleidræt. Lad os holde fast i den. Den kan bringe vores organisation styrket gennem den næste 3-årige strategiperiode.

Dansk Skoleidræts styrke har altid været fællesskabet. Og det fællesskab er stadig vores største aktiv. Vil man gå hurtigt, gå alene. Vil man gå langt, gå sammen.

TAK –

Hovedbestyrelsen

Formand Morten Jørgensen